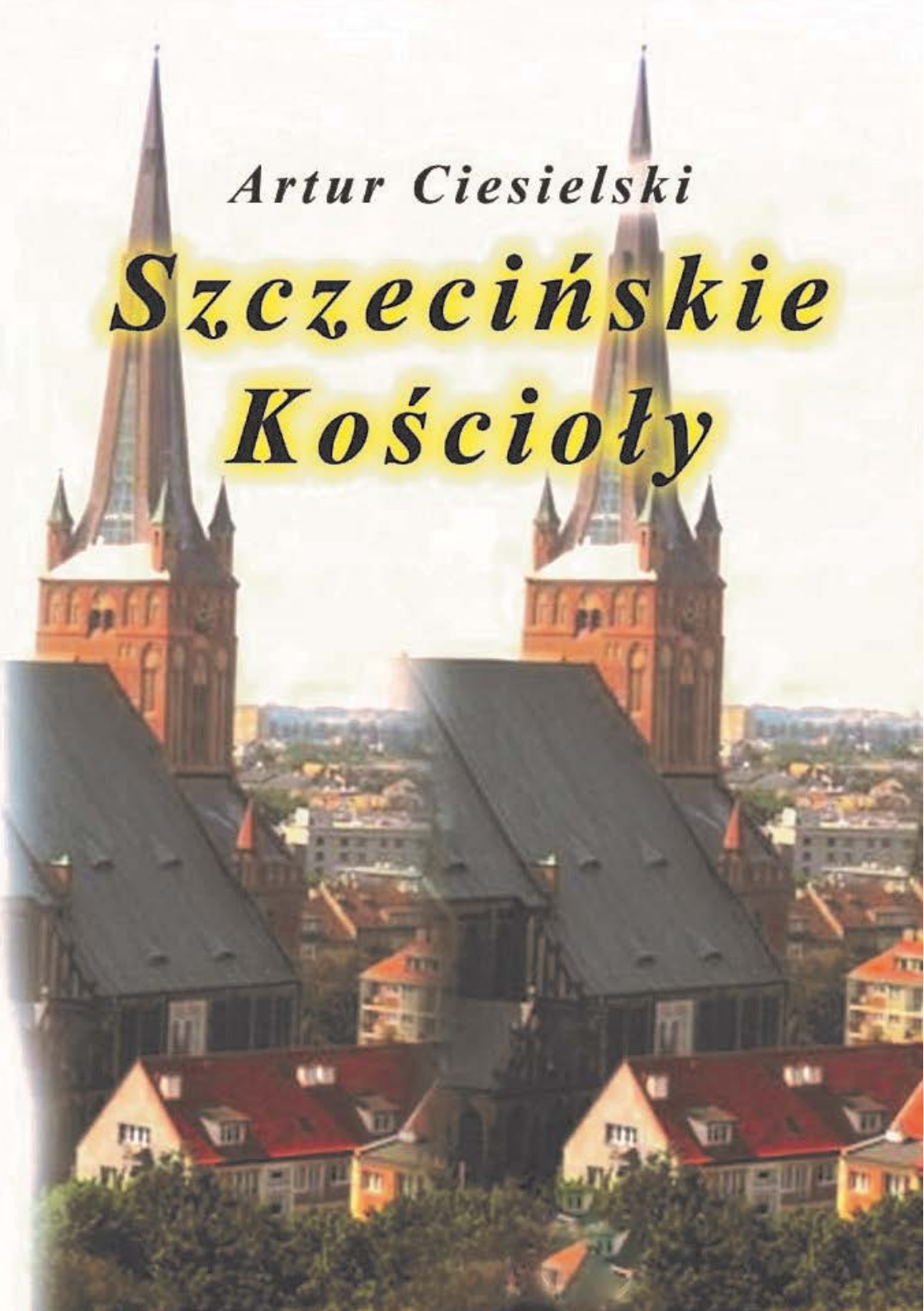

Artur Ciesielski

***Szczecińskie
Kościoły***

Artur Ciesielski

Szczecińskie

Kościóły

© Copyright by
Artur Ciesielski 2011

Projekt okładki:
Artur Ciesielski

ISBN: 978-83-933811-0-4

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Kopiowanie, rozpowszechnianie części lub całości
bez zgody wydawcy zabronione
Wydanie I 2016

Annie i Wiesławowi Lejawkom

Pragnę złożyć serdeczne podziękowania Panu Arkadiuszowi Bisowi oraz Portalowi Miłośników Starego Szczecina

za udostępnienie mi starej dokumentacji fotograficznej i wyrażenie zgody na ich publikację.

Podziękowania należą się również mojej ukochanej żonie Aleksandrze oraz dzieciom za wyrozumiałość jaką mnie obdarzyli oraz za ich cierpliwość, a także za to że niejednokrotnie musieli znosić moje humory przy pisaniu tej publikacji.

WIELKIE DZIĘKI

Próby chrystianizacji Pomorza Zachodniego sięgają czasów Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Należy przypuszczać, że z powstałego w 1000 roku biskupstwa w Kołobrzegu wyruszały misje chrystianizacyjne do Wolina, Szczecina i innych miast regionu należącego wówczas do Polski. Jednak reakcja pogańska przerwała na przeszło sto lat rozwój Kościoła katolickiego na tych ziemiach. Dopiero opanowanie Pomorza Zachodniego przez Bolesława Krzywoustego w początku XII wieku dało możliwość ponownego zaszczepienia wiary chrześcijańskiej.

Po nieudanej próbie chrystianizacji hiszpańskiego mnicha Bernarda, Bolesław wezwał swojego przyjaciela z Bambergu na Bawarii, biskupa Ottona. Ten, uzyskawszy zgodę papieża Kaliksta II i sejmiku Rzeszy Niemieckiej oraz pozwolenie cesarza Henryka V i duchowieństwa niemieckiego, w maju 1124 rozpoczął misję w Polsce. W czasie dwóch wypraw misyjnych w latach 1124-1125 oraz 1128 biskup Otton założył w 12 miejscowościach 14 kościołów, w tym dwa w Szczecinie: pw. św. Wojciecha i św. Piotra i Pawła. Już po śmierci Ottona powstało w 1140 roku biskupstwo w Wolinie. Pierwszym biskupem został towarzysz podróży misyjnej św. Ottona, jego kapelan Wojciech. Po upadku Wolina stolicę biskupstwa przeniesiono do Kamienia, co formalnie potwierdziła bulla papieża Klemensa III z roku 1188.

W XII wieku w szybkim tempie zaczęły powstawać i rozwijać się parafie. W XIII wieku nastąpiła pełna rozbudowa sieci parafialnej i ustalenie granic parafii, które z niewielkimi zmianami utrzymały się aż do reformacji. Bardzo szybko powstały klasztory. Najstarszą placówką zakonną był klasztor benedyktynów w Stołpiu nad Pianą, założony w 1153 roku. W latach siedemdziesiątych XII wieku przybyli premonstratensi, których klasztory powstały w Grębowie, w Brodach koło Neubrandenburga oraz w Białymbuku koło Trzebiatowa. Nieco później pojawili się cystersi zakładając swoje placówki w Darguniu koło Dymina (ok. 1173), w Kołbaczu (1174) i w Eldenie koło Gryfii (1207). Pierwszy klasztor żeński benedyktynek założono w Trzebiatowie około 1191 roku.

W XIII wieku życie zakonne jeszcze bardziej się rozwijało. Do diecezji przybyli przedstawiciele nowych zgromadzeń zakonnych. Pierwszy klasztor dominikański powstał w Kamieniu w 1228 roku. Franciszkanie natomiast w 1240 roku osiedli w Szczecinie przy kościele pw. św. Jana. W celu lepszego kierowania diecezją powstały nowe struktury organizacyjne takie, jak archidiakonaty oraz kapituły-katedralna i kolegiackie. Archidiakonaty utworzono w Kamieniu Pomorskim, Stargardzie Szczecińskim, Kołobrzegu i w Szczecinie. Najstarszymi kapitułami zachodniopomorskimi były: katedralna kamieńska z lat 70 XII wieku i kolegiacka kołobrzaska z przełomu XII i XIII wieku. W Szczecinie powstały dwie kapituły kolegiackie, w 1263 roku przy kościele św. Piotra i w 1346 przy kościele zamkowym św. Ottona.

Przełomową datą w Kościele zachodniopomorskim był rok 1248, kiedy to biskupi kamieńscy weszli w posiadanie

kasztelanii kołobrzeskiej. Ta ich świecka władza wzmocniła się w czasie episkopatu Hermana von Gleichen (1254-1289), który lokując wiele miast, m.in. Kołobrzeg, Koszalin, Maszewo, Nowogard, przyczynił się do umocnienia na Pomorzu Zachodnim wpływów niemieckich.

Próby zbliżenia Kościoła zachodniopomorskiego do Gniezna i do Polski ponawiane w XIV wieku nie przyniosły zamierzonych rezultatów. W okresie rządów Bogusława X, który w 1478 roku zjednoczył księstwo, pojawiła się szansa politycznego zbliżenia Pomorza Zachodniego do Polski. Małżeństwo tegoż władcy z Anną Jagiellonką w 1491 roku było nie tylko ważnym czynnikiem politycznym w stosunkach polsko-zachodniopomorskich, lecz również okazją do nawiązania stosunków kulturowych. W tej dziedzinie już od XIII wieku w Kościele zachodniopomorskim podjęto starania. Powoli powstawały pierwsze szkoły przy głównych instytucjach kościelnych, takich jak np. katedra w Kamieniu, kolegiata w Kołobrzegu, przygotowujące kandydatów na duchownych. Istniały też szkoły klasztorne. W Szczecinie przy kolegiacie Mariackiej istniało kilka szkół kierowanych przez kanoników z kapituły kolegiackiej. Przy kościele św. Jakuba z przerwami działała szkoła od 1469 roku. Istniało też kolegium Jageteufła, a od 1491 kolegium przy kościele św. Ottona.

Sytuacja międzynarodowa i powszechne dążenie do odnowy kościelnej sprawiło, że bardzo szybko do Szczecina dotarł protestantyzm. W 1523 roku przybył do Szczecina predykant protestancki z Wittenbergi, a 13 XII 1534 na sejmiku w Trzebiatowie książę pomorski Filip I i Barnim IX przyjęli luteranizm za swoje wyznanie.

Spis treści

<i>Kościoły obecnie istniejące w Szczecinie</i>	46
<i>Kościół św. Jakuba - Bazylika archikatedralna</i>	
<i>ul. Kardynała Wyszyńskiego 19</i>	46
<i>Kościół św. Jana Ewangelisty ul. Św. Ducha</i>	51
<i>Kościół św. Jana Chrzciciela ul. Bogurodzicy</i>	54
<i>Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa Pl. Zwycięstwa</i>	56
<i>Kościół św. Wojciecha Pl. Zwycięstwa</i>	57
<i>Kościół św. Piotra i Pawła Pl. Św. Piotra i Pawła</i>	58
<i>Kościół św. Stanisława Kostki Pl. Matki Teresy z Kalkuty</i>	61
<i>Kościół św. Antoniego ul. Szczecińska</i>	63
<i>Kościół św. Trójcy ul. Żołnierska</i>	64
<i>Kościół św. Krzyża ul. Wieniawskiego</i>	67
<i>Kościół św. Rodziny ul. Królowej Korony Polskiej</i>	72
<i>Kościół Chrystusa Króla ul. Inwalidzka</i>	73
<i>Kościół Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny</i>	
<i>ul. Kościelna / Nehringa</i>	74
<i>Kościół Matki Boskiej Nieustającej Pomocy ul. Strzałowska</i>	75
<i>Kościół Matki Boskiej Ostrobramskiej ul. Słowicza</i>	76
<i>Kościół św. Józefa ul. Połabska</i>	77
<i>Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbe ul. Włociańska</i>	78
<i>Kościół św. Kazimierza ul. Broniewskiego</i>	79
<i>Kościół św. Ottona ul. Zawadzkiego</i>	81
<i>Kościół św. Brata Alberta ul. Zegadłowicza</i>	83

<i>Kościół Matki Bożej Jasnogórskiej Wzgórze Hetmańskie</i>	84
<i>Kościół Miłosierdzia Bożego ul. Przyjaciół Żołnierza 45</i>	84
<i>Kościół Najświętszego Zbawiciela ul. Słowackiego</i>	85
<i>Kościół Matki Boskiej Bolesnej ul. Miodowa</i>	85
<i>Kościół Matki Boskiej Różańcowej ul. Lwowska 1</i>	86
<i>Kościół Najświętszej Rodziny ul. Klonowa</i>	87
<i>Kościół św. Andrzeja Boboli ul. Pocztowa</i>	88
<i>Kościół św. Ducha ul. Młodzieży Polskiej</i>	89
<i>Kościół św. Piotra i Pawła ul. Nikłowa</i>	90
<i>Kościół św. Trójcy ul. Energetyków</i>	91
<i>Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny</i>	
<i>Pl. Kościelny</i>	92
<i>Kościół św. Stanisława ul. Kolorowych Domów</i>	93
<i>Kościół św. Tomasza Apostoła os. Kasztanowe</i>	94
<i>Kościół Niepokalanego Serca</i>	
<i>Najświętszej Marii Panny ul. Rydla 61</i>	94
Kościół nieistniejące w Szczecinie	95
<i>Kościół Chrystusa Króla ul. Energetyków</i>	95
<i>Kościół i Klasztor Cysterek Najświętszej Panny Marii</i>	95
<i>Kościół i Klasztor Karmelitów ul. Grodzka</i>	96
<i>Kościół i Klasztor Kartuzów ul. Hutnicza / Firlika</i>	96
<i>Kościół Katolicki Matki</i>	
<i>Boskiej Nieustającej Pomocy ul. Robotnicza</i>	97
<i>Kościół Katolicki Najświętszej Panny Marii ul. Miernicza</i>	97
<i>Kościół świętej Rodziny ul. Wyzwolenia</i>	98

<i>Kościół Kolegiacki św. Ottona</i>	
<i>okolice Zamku Księżąt Pomorskich</i>	98
<i>Kościół Najświętszej Marii Panny ul. Mariacka</i>	99
<i>Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny</i>	
<i>ul. Chocimska</i>	99
<i>Kościół pw. Chrystusa ul. Niedziałkowskiego</i>	100
<i>Kościół protestancki pw. Lutra ul. Robotnicza</i>	100
<i>Kościół ul. Kadłubka</i>	101
<i>Kościół protestancki św. Mateusza ul. Parafialna</i>	101
<i>Kościół ul. Potulicka</i>	102
<i>Kościół szpitalny św. Ducha ul. św. Ducha</i>	102
<i>Kościół szpitalny św. Jerzego ul. Dworcowa / 3-go Maja</i>	103
<i>Kościół św. Adalberta Wzgórze Zamkowe</i>	103
<i>Kościół św. Mikołaja Rynek Sienny</i>	104
<i>Kościół zamkowy św. Ottona Zamek Księżąt Pomorskich</i>	104
BIBLIOGRAFIA	106